

Tőzsdei Egyéni Befektetők Érdekvédelmi Szövetsége / TEBÉSZ

email: info@tebesz.hu

postacím: 1531 Bp., Pf.: 23.

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

részére

Debreceni Törvényszék

4025 Debrecen, Széchenyi utca 9.
útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Debreceni Törvényszék	
Érk.: 2021 JÚN 25.	
Példány: 1	Mell.: 3 ill. bg.
11. G. 40. 212/2020/6	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Tőzsdei Egyéni Befektetők Érdekvédelmi Szövetsége /TEBÉSZ/ (székhely: 1118 Budapest, Otthon utca 12., Postacím: 1531 Bp., Pf.:23., Nyilvántartási szám: [redacted] képviselő: [redacted] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27.§ alapján, a 30.§ (1) bekezdésben biztosított 60 napos törvényes határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panasz

indítvány

terjeszti elő.

ALKOTMÁNY	
Ügyszám:	IV/ 0 2 7 4 8 - 0 / 2021
Érkezett:	2021 JÚL 06.
Példány:	1
Melléklet:	3

Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy **állapítsa meg**

a Debreceni Törvényszék, mint elsőfokú bíróság

11.G.40.212/2020/6

számú perújítási kérelmet visszautasító végzése, valamint

az e végzés elleni fellebbezési eljárásában a Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság által hozott

Gpkf.III.30.084/2021/2

számú, az elsőfokú végzést helybenhagyó végzése

sérti indítványozó Alaptörvényben biztosított alapjogait és ennek okán **semmisítse meg** azokat.

Indítványozó álláspontja szerint kérelme megfelel az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 29.§ által elvárt azon feltételnek, hogy a bírói döntések „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés” tárgykörében korlátozták indítványozó alkotmányos jogait. Ezért indítványa befogható és abban érdemi döntés hozható.

Kérelem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

Indítványozó azért kéri a másodfokú bíróság döntése mellett az elsőfokú bíróság döntésének megsemmisítését is, mivel a másodfok az elsőfokú bíróság visszautasító döntését érdemben is jóváhagyta. Azaz mindkét bírósági szint azonos érdemi elutasító rendelkezést hozott a perújítási kérelem tárgyában.

Ebből következően, csak a másodfokú végzés megsemmisítése önmagában nem eredményezné indítványozó alapjogainak teljes körű helyreállítását. Ez csak akkor következne be, ha a perújítási eljárás a legelejtől, azaz a perújítási kérelemnek a címzett bírósághoz történt megérkezésének eseményétől kezdődne újra.

Jelen indítványban megjelölt alapjogsértésekkel azonos tartalmú – de másik 4-4 bírósági határozat elleni – indítványt nemrégiben nyújtott be indítványozó az Alkotmánybíróság felé. Ezek is első fokon a Debreceni Törvényszék, míg másodfokon a Debreceni Ítéltábla – jogi tartalmukban is megegyező - határozatai ellen kerültek kezdeményezésre.

A Debreceni Törvényszéken 2021.05.17-én átvett, az Alkotmánybíróságra 2021.05.31-én érkezett alkotmányjogi jogi panasz alkotmánybírósági ügyszámai az Alkotmánybíróság értesítése alapján a következők:

(Az AB ügyszáma alatt a perújítási kérelmet visszautasító első fokú bírósági végzések és az e végzések elleni fellebbezési eljárásában hozott másodfokú bírósági végzések ügyszámai)

AB ügyszám: IV/2085/2021

Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság: Gpkf.III.30.021/2021/4

Debreceni Törvényszék, mint elsőfokú bíróság: 9.G.40.213/2020/3

AB ügyszám: IV/2087/2021

Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság: Gpkf.III.30.015/2021/2

Debreceni Törvényszék, mint elsőfokú bíróság: 6.G.40.215/2020/3

AB ügyszám: IV/2088/2021

Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság: Gpkf.III.30.022/2021/4

Debreceni Törvényszék, mint elsőfokú bíróság: 10.G.40.214/2020/3

AB ügyszám: IV/2089/2021

Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság: Gpkf.III.30.030/2021/5

Debreceni Törvényszék, mint elsőfokú bíróság: 1.G.40.216/2020/3

A jelen és korábbi indítványban megnevezett elsőfokú végzésekkel és az azokat helybenhagyó másodfokú végzésekkel elutasított perújítási kérelmek további azonossága, hogy korábban azonos felek között, azonos pertárgyban folytatott és akkor ugyanazon hivatkozással megszüntetett társaságjogi perek vonatkozásában kerültek kezdeményezésre.

Továbbá a jelen és korábbi alkotmányjogi panaszokban szereplő, összesen 5 perújítási kérelem azonos bíróságon, azonos okból, azonos bírói indoklással és - indítványozó álláspontja szerint - az Alaptörvényben biztosított ugyanazon alapjogokat megsértő módon került elutasításra.

Indítványozó e tartalmi azonosságok okán – kizáró törvényi rendelkezés hiányában - kezdeményezi indítványainak és az indítványokban megnevezett bírói határozatok egy vizsgálati eljárás keretében történő alkotmánybírósági vizsgálatát.

Indítványozó álláspontja szerint az összevont, egy alkotmányjogi panasz eljárásban történő elbírálásnak nem lehet jogi akadály az sem, hogy míg a korábban kifogásolt 4-4 bírósági eljárás az a hatályos Pp. rendelkezéseit, addig a jelen panaszban kifogásolt 1-1 határozat (az alapper okán) a régi Pp. rendelkezéseit alkalmazta. A kifogásolt bírósági döntések meghozatalakor - melyek közel azonos időben történtek - ugyanis azonos szövegű Alaptörvény volt hatályban. Így a vonatkozó alacsonyabb rendű jogszabályok kötelező értelmezési módjai és elvei, továbbá az alaptörvényi alapelvek és alapjogok azonosak voltak. Ezért az alkotmányjogi panaszokban kifogásolt alapjogi jogsértések, azok okai és módjai is azonosak.

1. A jelen indítványban megsemmisíteni kért bírói döntések megnevezése és a perek adatai:

II. fokú bíróság: **Debreceni Ítéltábla**
végzésének száma: **Gpkf.III.30.084/2021/2**

Felperes: **Tőzsdei Egyéni Befektetők Érdekvédelmi Szövetsége**

Alperes: **[REDACTED]**

Per tárgya: **társasági határozat felülvizsgálatának perújítása**

I. fokú bíróság: **Debreceni Törvényszék**
végzésének száma: **11.G.40.212/2020/6**

2. Határidő-számításhoz szükséges adatok:

Indítványozó jogi képviselője a kifogásolt első-, és másodfokú határozatok közül az eljárást lezáró másodfokú jogerős végzést az alábbi időpontban vette át: **2021.05.11.**

Így jelen beadvány 60 napon belüli, mely megfelel az Abtv. 30.§ (1) bekezdés előírásának.

3. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

A jelen indítványban megnevezett jogerős másodfokú bírósági végzéssel szemben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régii Pp.) alapján nem kezdeményezhető rendes jogorvoslati eljárás. Így ilyen is nincs folyamatban.

4. Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:

Indítványozó nyilatkozik arról, hogy jelen indítványban megnevezett ügyben felülvizsgálati kérelmet, illetve újabb perújítási eljárást nem kezdeményezett, így ilyen nincs is folyamatban.

5. Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

Jogállami jogbiztonsághoz való jog, melyet az Alaptörvény B) cikke deklarál, és ezzel egyben biztosít is B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Törvényes bírósághoz, perindításhoz, tisztességes bírósági eljáráshoz, és a jogorvoslathoz való jog, melyet az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése biztosít.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

6. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, bírói döntés esetén a pertörténet röviden, az ügyben hozott bírói döntések stb.):

6/a) Indítványozó közvetlen érintettsége:

Indítványozó perújító felperesként – a Kúria tényállást megváltoztató döntése alapján – kezdeményezte egy korábban megszüntetett bírósági eljárás új eljárásban történő érdemi lefolytatását, ám e kérelmét a Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla - a jelen indítványában megnevezett - végzéseiben visszautasította.

Ebből következően indítványozónak - a jelen indítványában megnevezett - végzésekkel szembeni alkotmányjogi panasa benyújtásához szükséges közvetlen érintettsége fennáll.

6/b) Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege

Indítványozó álláspontja szerint azzal, hogy

- perújítási kérelemről illetéktelen bíróságok döntöttek, továbbá

- az érdemi döntéseket jogsértő módon és tartalommal hozták meg

nem csak a vonatkozó törvényi előírásokat hagyták figyelmen kívül, de egyben indítványozó Alaptörvényben biztosított több alapjogát is megsértették, illetve korlátozták ilyen alapjogainak érvényesíthetőségét.

Bár a jelen indítványban kifogásolt bírósági döntések alapjául szolgáló eljárásokban még a régi Pp. rendelkezéseit kellett alkalmazni, ugyanakkor az Alaptörvényt minden esetben annak hatályos szövegezése szerint kell figyelembe venni.

Ebből következően, az alapjogok érvényesülését az alacsonyabb rendű jogszabályok szövegváltozataitól függetlenül minden eljárásban az eljáráskor hatályos Alaptörvény alapján kell biztosítaniuk a bíróságoknak.

Amennyiben az Alaptörvény változása okán, az alkalmazott jogszabályban a bíróságok egy esetlegesen általuk feloldhatatlannak vélt jogelvi ütközést észlelnének, akkor lehetőségük van egyedi normakontrollt kezdeményezniük az Alkotmánybíróságon. Ilyen ütközést és ilyen normakontrollt azonban jelen ügyben az eljáró bírók nem nevesítettek és nem kezdeményeztek.

A megsértett alapjogok a következők:

I.) Az Alaptörvény B) cikke a jogállami jogbiztonsághoz biztosított alapjog tárgykerében azzal, hogy deklarálja Magyarország jogállami működését többek között **biztosítja**, hogy a bíróságok jogszerűen csak az eljárásra hatályos jogszabályok alapján járhatnak el és ítélezhetnek.

Továbbá biztosítja a peres felek számára, hogy a jogszabályokban hivatalból – tehát a fél kérelme nélkül is - előírt eljárási cselekmények az eljárás során jogszerűen nem maradhatnak el.

Továbbá biztosítja az állami kötelező segítségét az alapjogok és egyéb törvényes jogok érvényesüléséhez és érvényesíthetőségének megvalósításához.

II.) Az Alaptörvény XXVIII. cikke a törvényes bírósághoz biztosított alapjog tárgykerében törvény által felállított olyan bírósághoz való alapjogot **biztosít**, amely törvényben meghatározott jogköröket gyakorol törvény által meghatározott hatáskörben és törvény által meghatározott területi illetékességgel.

III.) Az Alaptörvény XXVIII. cikke a perindításhoz biztosított alapjog tárgykerében a törvény által felállított bíróságokon igénybe vehető jogérvényesítési lehetőség, azaz az érdekelt fél számára a perindítás alapjogát **biztosítja**.

IV.) Az Alaptörvény XXVIII. cikke a tisztességes bírósági eljáráshoz biztosított alapjog tárgykörében biztosítja a jogérvényesítési eljárásokban a vonatkozó jogszabályok alapján, törvényes jogkörben és hatáskörben, törvény által körülírt illetékességi területen eljáró bíróság által elfogulatlanul és jogszerűen vezetett, majd elbírált, kellően bizonyított és megalapozott, illetve jogszerűen megindokolt bírósági döntésben megnyilvánuló jogérvényesítés lehetőségének alapjogát.

V.) Az Alaptörvény XXVIII. cikke a jogorvoslathoz biztosított alapjog tárgykörében biztosítja rendes bírósági eljárások tárgykörében a legalább kétszintű bírósági eljárási rendet, míg a jogállami jogbiztonságból következően az ítéleti jogerő beállta után, de visszaható hatállyal bekövetkező jogállásváltozások miatt szükséges jogérvényesítés tárgykörében a rendkívüli jogorvoslati eljárás lehetőségét.

Indítványozó álláspontja szerint, a Debreceni Törvényszék, mint a perújítási kérelem törvény által kijelölt postázási címe (mint alapperben eljáró bíróság) nem hozhatott volna semmilyen érdemi döntést a perújítási kérelem érdemének tárgyában, mivel az eljárásra érvényes polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) alapján erre – az alperes székhelyváltozása miatt – már nem volt törvényes illetékessége.

A perújítási kérelem beadásának időpontjában – az alperes korábbi székhelyváltozása okán - már csak továbbítási jogköre, illetve erre kifejezett kötelezettsége volt.

Ennek ellenére a Debreceni Törvényszék a perújítás tárgyában illetéktelenül érdemi (elutasító) döntést hozott. Ezen (elutasító) érdemi döntést, az illetékességre vonatkozó kifogás elutasítása és saját illetékességének hibás megállapítása mellett a Debreceni Ítéltábla is érdemben helyben hagyta.

A Debreceni Törvényszék azzal, hogy - a vonatkozó rPp. megsértésével - illetéktelen bíróságként a perújítási kérelem tárgyában érdemi döntést hozott, a Debreceni Ítéltábla pedig azzal, hogy másodfokú bíróságként az illetékesség hiányára vonatkozó fellebbezési kifogást elutasította, majd a perújítási kérelmet érdemben visszautasító elsőfokú végzést - szintén illetéktelen bíróságként – érdemben is jóváhagyta, megsértette indítványozóval szemben a számára az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított törvényes bírósághoz, perindításhoz, tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint jogorvoslathoz való alapjogát, továbbá a B) cikkben biztosított jogállami jogbiztonsághoz való alapjogát.

Amennyiben - perújított alperes budapesti székhelye ellenére - a debreceni bíróságoknak esetlegesen mégis lett volna törvényes területi illetékességük a perújítási kérelemben érdemi döntést hozni, eljárásuk során akkor is súlyosan megsértették indítványozó több alapjogát.

A Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla azzal, hogy a perújításra megjelölt végzés ítéleti hatálynak való megfelelését, az alapper jogalapját és a végzés jogkövetkezményeit, valamint ezek jogszabályi környezetét érdemben nem vizsgálták meg, így a perújításra megnevezett korábbi határozatot csak és kizárólag annak elnevezése, azaz formai kellékei alapján értékelték és a perújítási kérelmet ez alapján utasították el, megsértették Indítványozóval szemben a számára az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított perindításhoz, tisztességes bírósági eljárásához és jogorvoslathoz való alapjogát, valamint a B) cikkben biztosított jogállami jogbiztonsághoz való alapjogát.

6/c) Pertörténet:

Indítványozó részvényesként 2017-2019 között öt pert indított az alperes ████████ ellen, annak különböző időben hozott közgyűlési határozatai hatályon kívül helyezését kérve. Ez a pereket egy perbeli előkérdést (részvénykönyvi bejegyzés) jogerősen eldöntő Gf.IV.30.012/2019/12 számú külső ítéletre hivatkozva -, 2020. év elején indítványozó perképessége hiányának indokával, érdemi döntés nélkül jogerősen megszüntették. (A permegszüntető végzéseket első fokon az alperes akkori székhelye szerint illetékes Debreceni Törvényszék, majd az azok elleni felperesi fellebbezést elutasítva a Debreceni Ítéltábla hozta meg.)

Indítványozó az előkérdési per másodfokú ítélete ellen 2019.07.25-én a Kúria előtt felülvizsgálati eljárást kezdeményezett. Ennek eldöntéséig kérte az alapperek felfüggesztését, de azt a bíróságok egységesen elutasították, és az alapperi eljárásokat végzésekkel megszüntették. (Jelen beadványhoz tartozó alapper 2020.03.25-én szűnt meg.)

Az alapperek jogerős megszüntetése után alig két hónappal, 2020.06.09-én hozta meg a Kúria Gfv.VII.30.309/2019/12 számú ítéletét, mely hatályon kívül helyezte az előkérdési per indítványozóra hátrányos másodfokú ítéletét, egyben az indítványozóra kedvező 6.G.40.113/2018/8. számú elsőfokú ítéletet hatályában helybenhagyta.

A Kúria ítélete után indítványozó perújító felperesként 2020.12.08-án kérelmezte a korábban megszüntetett társasági pereinek érdemi újratárgyalását.

Perújítási kérelmét arra alapozta, hogy a perképességére vonatkozó előkérdési külső ítélet megváltozásával az alapper tényállása is indítványozóra nézve kedvező módon - visszaható hatállyal – megváltozott az ellenkezőjére. Azaz a Kúria döntése alapján indítványozónak már a legelső alapper megindításakor is volt perképessége az alperessel szemben.

Mindezekből következően, az alapperek perképességi hiányra hivatkozó permegszüntető végzéseit jogellenes jogfosztást eredményeztek felperes számára.

Indítványozó perújítási kérelmében részletesen kifejtette, hogy a **társasági határozatok elleni perek megindíthatóságának speciális jogszabályi környezete okán miért minősülnek jogkövetkezményük és így joghatályuk alapján ítéleti hatályú döntésnek a korábbi permegszüntető végzések.** Így miért nincs törvényes akadálya e végzések elleni perújításnak.

Indítványozó perújítási kérelme külön kihangsúlyozta azt is, hogy **az alapperi alperes székhelye az alapper megszüntetése után megváltozott.** Az alperes Debrecenből Budapestre költözött, így az rPp. szerinti érdemi döntésre jogosult illetékes bíróság is megváltozott.

A Debreceni Törvényszék indítványozó perújítási kérelmét visszautasította.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságok visszautasító döntéseit változtatás nélkül helybenhagyta.

A perújítási kérelmeket elutasító végzések nem vitatták:

- a perújító felperes perképeségére vonatkozó, alappere is visszaható hatályú tényállás utólagos megváltozását. Vagyis azt, hogy a korábban megszüntetett perben a felperes előkérdésként kezelt perképesége a Kúria ítélete alapján már az alapper kezdetétől fennállt.
- perújító felperes azon jogát, hogy kezdeményezhet perújítást,
- annak a felperesi jogértelmezésnek a helyességét, hogy az rPp. vonatkozó szövegrészét a törvény alkotmányos céljának megfelelően kiterjesztően kell értelmezni, vagyis a „jogerős ítéletek” mellett a „jogerős ítélet hatályával rendelkező” határozatok ellen is kezdeményezhető perújítás,
- azt a tényt, hogy az alapper alperese az alapper jogerős megszüntetése és a perújítási kérelem beadása közötti időben székhelyét Debrecenből Budapestre helyezte át.

Ugyanakkor nem fogadták el indítványozó hivatkozását arra vonatkozóan, hogy

- bírósági illetékesség megváltozott,
- az alappert megszüntető végzések ítéleti hatállyal rendelkezének.

A perújítási kérelmet elutasító végzések nem foglaltak állás abban a perdőntő kérdésben, hogy:

- a Ptk. vonatkozó rendelkezésében foglalt objektív perindítási határidő letelte ellenére van-e jogi lehetősége felperesnek az alperessel szemben a megszüntetett per tárgyát jelentő korábbi közgyűlési határozatok ellen új pert indítani.

Az öt perújítási kérelemből négy esetében egy napon született meg a másodfokú jogerős elutasító döntés. Ezek ellen indítványozó, a törvényben megjelölt elsőfokú bíróságnál 2021.05.17-én kezdeményezett alkotmányjogi panaszt.

Az ötödik eljárás másodfokú döntését indítványozó 2021.05.11-én kapta kézhez. Ezen ötödik per első-, és másodfokú döntése ellen tesz jelen beadványában alkotmányjogi panaszt indítványozó.

A perújítást visszautasító végzések egyetlen érdemi hivatkozása az volt, hogy az alappert megszüntető végzések nem minősülnek jogerős ítélet hatályával rendelkező határozatnak. Így nem elégítik ki az rPp. 260.§ (1) bekezdés által előírt e feltételt.

A perújítást elutasító végzések indoklásaiból ugyanakkor az állapítható meg, hogy a felperes által hivatkozott permegszüntetés érdemi jogi következményeit (joghatását) a bíróságok nem vizsgálták se első fokon, se másodfokon. Csupán a perújításra megjelölt határozat formai jellemzői (elnevezése) alapján döntöttek. (Debreceni Ítéltábla ítélete 6. old. 3. bekezdés)

Indítványozónak a megváltozott bírósági illetékességre vonatkozó hivatkozását is elutasította mind a Debreceni Törvényszék, mint a másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla.

Mind az első-, mind a másodfokú bíróság hivatkozása szerint az irat beadás helye automatikusan meghatározza az eljárás lefolytatására is illetékességgel rendelkező bíróságot: (Debreceni Ítéltábla ítélete 5. old. 2. bekezdés)

Ezek következményeként a beadási postacímként megjelölt Debreceni Törvényszék nem küldte tovább indítványozó perújítási kérelmét a perújított alperes aktuális székhelye alapján illetékes Fővárosi Törvényszékhez, helyette saját maga hozott róla érdemi (elutasító) döntést.

Debreceni Ítéltábla illetékesség tárgykörében nem látott jogsértést, illetve a fellebbezés érdemében maga is elutasító döntést hozott.

7. Indokolás arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

7/a) Illetéktelen bíróságként hozott végzésekkel, az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított törvényes bírósághoz, perindításhoz, tisztességes bírósági eljáráshoz és jogorvoslathoz való alapjogát, továbbá a B) cikkben biztosított jogállami jogbiztonsághoz való alapjogát sértették meg a bíróságok indítványozónak.

A perújítással érintett alapper még a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) alapján indult, így a perújítási eljárást is e szerint kell lefolytatni.

A törvény által felállított és törvény által meghatározott illetékességgel rendelkező bíróságok rendszerét a vonatkozó rPp. rendelkezései tartalmazzák.

Mivel a perújítási kérelmekben érdemi döntést hozó debreceni bíróságok – indítványozó álláspontja szerint - nem az rPp. rendelkezései szerint kijelölt illetékes bíróságok voltak, így e bíróságok cselekményeikkel elvonták indítványozó perújítási pereit az illetékességgel rendelkező törvényes bíróság elől. Ezzel pedig akadályozták indítványozót abban, hogy a törvényes bíróság előtt megindíthassa és az új tényállás alapján végig is vihesse a perújítási eljárásokat.

A vonatkozó rPp. előírásait is sértő, a perújítási kérelem illetékesség hiányában történ érdemi eljárásának lefolytatása, valamint az abban történt érdemi döntéshozatal valósítja meg indítványozó álláspontja szerint a törvényes bírósághoz, a perindításhoz, a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz, valamint a jogállami jogbiztonsághoz való alapjogának sérelmét.

A Debreceni Ítéltábla, mint az ügy másodfokú bírósága az illetékesség elvonást tartalmazó fellebbezési elutasította. Úgy látták, hogy a Debreceni Törvényszéknek, illetve saját magának az rPp. 263.§-a alapján van területi illetékessége a perújítási kérelem tárgyában érdemi döntéshozatali eljárásra és érdemi döntéshozatalra.

Az alapjogokat is sértő rPp. megsértésének megvalósítási módjai a következők voltak:

A vonatkozó rPp. 363.§ (1) bekezdésének szövege szerint a „perújítási kérelmet a perben eljáró elsőfokú bíróságnál kell írásban benyújtani”.

263. § (1) A perújítási kérelmet a perben eljáró elsőfokú bíróságnál kell írásban benyújtani (93. §). A kérelmet a fél jegyzőkönyvbe is mondhatja

Az rPp. 269.§ szerint, eltérő rendelkezés hiányában „a perújítási eljárás során a bíróság az általános szabályok szerint jár el”.

269. § Amennyiben a jelen fejezet másként nem rendelkezik, a perújítási eljárás során a bíróság az általános szabályok szerint jár el. A határozathozatalra, valamint a határozatok elleni perorvoslatokra szintén az általános szabályok irányadók.

Az rPp. tehát csak a perújítási irat beadásának helyét nevesíti, de perújítás érdemi lefolytatásának helyére vonatkozó bírósági illetékességre vonatkozóan nem tartalmaz semmilyen külön utalást, vagy külön rendelkezést.

E jogszabályi környezet alapján megállapítható, hogy minden olyan eljárásjogi kérdésben, ami a perújítás tárgykörében nincs külön szabályozva, arra az általános szabályokat kell alkalmazni. Vagyis ezekre az alapperre vonatkozó eljárás szabályok az irányadók.

A rPp. szövegezéséből az is megállapítható, hogy a perújítást, mint rendkívüli jogorvoslati lehetőséget a jogalkotó, új, önálló eljárást eredményező kezdeményezésként kívánta lehetővé tenni. Nem pedig az alapeljárás harmadik szintű folytatásaként.

Ennek oka nyilvánvalóan az, hogy az érdemi tényállásváltozás (mint a perújítás legfontosabb előfeltétele) és így a jogi kapcsolatok érdemi változása okán a perújítás az alapperre csak a peres felek személyében hasonlít. **Érdemi tartalmában a perújítás egy teljesen új elsőfokú eljárásnak felel meg, melyben előről és teljesen újra kell vizsgálni a tényeket.**

E logikát támasztja alá az rPp. azzal is, hogy a beadványok formai és tartalmi elvárásaiban is – az általános szabályokra való utalással - az új eljárásokat kezdeményező új iratokra vonatkozó előírásokat hivatkozta be.

Mivel perújítás esetén az rPp. – eltérő rendelkezés hiányában – nem csak a perújító irat tartalmára, de az eljárások kezdetén hivatalból elvégzendő egyéb eljárásjogi cselekményeire is új eljárásként tekint, így **a perújítás elbírálására illetékes bíróság helyének megállapítását is hivatalból újra el kell végezni.**

Ebből következően – eltérő rendelkezés hiányában – az rPp. 269.§ alapján, a 42.§ előírása szerint, a bíróság illetékességének megállapításánál a keresetlevél, jelen esetben az új keresetlevél, vagyis a perújítási kérelem beadásának időpontja az irányadó.

42. § A bíróság illetékességének megállapításánál a keresetlevél beadásának időpontja irányadó. Ha azonban a per a keresetlevél beadása után bekövetkezett valamely változás folytán tartoznék a bíróság illetékessége alá, a bíróság illetékességét akkor is meg kell állapítani.

Az rPp. 43.§ alapján a bíróságnak saját illetékességét hivatalból, tehát a felperesi fél külön kérelme nélkül is vizsgálnia kell a keresetlevél beadásakor.

43. § (1) A bíróság az illetékességének hiányát hivatalból veszi figyelembe. Ha azonban az illetékesség nem kizárólagos, az alperes érdemi ellenkérelmének (139. §) előadása után az illetékesség hiánya figyelembe nem vehető.

Tehát az rPp. szövege - a Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla álláspontjával ellentétben - **nem az alapperben illetékesként eljáró bíróságra, hanem általános jelleggel az alappernél alkalmazandó eljárásjogi szabályokra, így többek között az alapperben alkalmazott bírósági illetékesség megállapításának szabályára utal szövegében.**

E jogszabályi környezetből pedig az következik, hogy perújítás kezdetekor - mint új eljárásnál - a területi illetékességet az aktuális adatok alapján újra meg kell állapítani.

Az indítványozó által beadott perújítási kérelem elbírálására érdemben illetékes bíróságot tehát az rPp. 269.§ alapján a 30.§ (1) bekezdés előírásai szerinti általános illetékességi szabályok szerinti aktuális székhely, ügyintézési hely alapján kellett volna újra megállapítani.

30. § (1) A jogi személyek elleni perekben az általános illetékességet a jogi személy és az annak képviselőjére hivatott szerv székhelye egyaránt megalapíthatja. Székhelynek – kétség esetében – az ügyintézés helyét kell tekinteni.

Ugyanakkor a Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla indokolásban szereplő álláspontja szerint nem kell újra megállapítani az eljáró illetékes bíróságot, mivel az automatikusan az alapper bíróságával.

A bírósági illetékesség ezen újra történő megállapításának elmulasztása okozta tehát – az alperes székhelyváltozása okán - a Debreceni Törvényszék illetékességének hiányát.

E bírósági mulasztás és ennek eljárási következményei pedig indítványozó törvényes bírósághoz és további, korábban már felsorolt alapjogainak megsértését eredményezte.

A Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla illetékességi vélekedését - indítványozó álláspontja szerint - a törvényszöveg miniszteri indokolása sem támasztja alá.

Az rPp.-hez fűzött miniszteri indokolás azt tartalmazta, hogy „a 263.§-a akként rendelkezik, hogy perújítási kérelmet mindig az első fokú bíróság tárgyalja”. E szöveg azonban csak a hatáskörrel rendelkező bírósági szintet jelöli ki, területi illetékességről nem rendelkezik.

Illetékességre való utalás hiányában pedig nem lehet az rPp. szövegét alkotmányosan úgy értelmezni, hogy az – a leírt általános szabályokra hivatkozás ellenében - a hatáskörrel együtt automatikusan a területileg illetékes bíróságot is megnevezi az alappert korábban lefolytató első fokú bíróságban.

Indítványozó álláspontja szerint **a jogszabályszöveg debreceni bíróságok általi értelmezése jogbiztonságot sértő módon önkényesen túlterjeszkedő.**

A törvényszöveg és miniszteri indokolás szövegének tartalmi elemzése alapján egyértelműen megállapítható, hogy azok kizárólag a perújítás beadási helyének meghatározására utalnak. Továbbá a hatáskörrel rendelkező bírósági szintet jelölik ki.

A területileg illetékes eljáró bíróságra az rPp. szövegében semmilyen utalás nincs egyedi rendelkezésként.

Indítványozó álláspontja szerint az rPp. szövege és miniszteri indokolása egyértelműen azt jelenti, hogy a jogalkotó biztosan nem kívánta kiemelni a perújítási eljárást az általánosan előírt területi illetékességi rendszerből. Ezért sem rendelkezett ezen eljárásfajta külön megfogalmazott illetékességi rendről és ezért került bele e tárgyban is az általános szabályok kötelező alkalmazására szóló utalás.

Mindezekből következően – a debreceni bíróságok jogszabálysértő és így indítványozóra nézve alapjogot is sértő döntésével szemben – az rPp. szerint a **perújítási eljárás lefolytatására jogosult bíróságot a perújítási kérelem beadásának időpontja és a perújítás alperesének ekkor aktuális székhelye alapján az rPp. 269.§ szabályrendszerében, a 42.§-a alapján újra meg kellett volna állapítani.**

Az eljárásra törvényesen jogosult bíróság hivatalból kötelező új megállapítási cselekményét azonban a Debreceni Törvényszék elmulasztotta.

Ahogy az indítványozó perújítási kérelmében jelezte is, az alapperi alperes, mely így a perújítás alperese is 2020.09.15-én székhelyet változtatott, az addigi debreceni székhelyéről Budapestre költözött. E tény a cégjegyzék 2020.09.20. óta tartalmazta is.

Ebből következően - Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla döntésével ellentétben - a perújítás érdemi lefolytatására az rPp. 42.§ szerint megállapítandó új székhely szerinti területileg illetékes bíróság, a Fővárosi Törvényszék lett volna törvényesen jogosult.

Mindezek alapján a Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla illetéktelenül döntöttek érdemben indítványozó perújítási kérelméről.

Mivel tehát nem továbbították a kérelmet az illetékességgel rendelkező bírósághoz, így elvonták az illetékes bíróság elől a per lefolytatásának jogát és kötelezettségét, indítványozót pedig megfosztották a törvényesen felállított bíróság előtti jogérvényesítés és jogorvoslat lehetőségétől és az ezekben megtestesülő alkotmányos jogaitól. Továbbá a jogbiztonsághoz való jogától.

Mivel az rPp. bírósági illetékességi szabályrendszere is része a törvényes bírósághoz, a perindításhoz és a jogorvoslathoz való alkotmányos alapjog biztosításának, így e törvénysértések egyben megvalósítják ezen alapjogok, valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogbiztonsághoz való alapjog megsértését is.

7/b) Alapperi permegszüntető végzések ítéleti hatályának alapjogot sértő el nem ismerése

A jelen alkotmányjogi panaszban megjelölt végzések meghozatala során a bíróságok olyan hivatalból lefolytatandó eljárásjogi előírásokat is elmulasztottak, illetve megsértettek, melyek már önmagukban is megvalósítják indítványozót megillető tisztességes bírósági eljáráshoz való alkotmányos alapjog sérelmét. Továbbá jogsértően korlátozzák a perindításhoz, a jogorvoslathoz és a jogbiztonsághoz való alkotmányos alapjogát.

A perújítás megengedhetőségének feltételeit az rPp. 266.§ (1) bekezdés alapján hivatalból kell vizsgálnia a bíróságnak.

rPp.266. § (1) A bíróság hivatalból vizsgálja, hogy a perújításnak a 260–262. §-ban meghatározott előfeltételei fennállanak-e. A megengedhetőség körében a 260. § (1) bekezdésének a) pontjával kapcsolatban azt kell elbírálni, hogy a perújító fél által a perújítás alapjául felhozottak valóságuk bizonyítása esetében alkalmasak lehetnek-e arra, hogy a bíróság a perújító félre kedvezőbb határozatot hozzon. A bíróság a tárgyaláson a perújítás érdemében is tárgyalhat és határozhat; ha azonban célszerűnek látszik, a perújítás megengedhetősége kérdésében külön tárgyal, és végzéssel határoz.

A vizsgálandó tárgykörbe tartozik például a perújítandó végzés ítéleti hatályának, mint törvényes alapfeltétel érdemi vizsgálatának elvégzése, melyet azonban indítványozóval szemben a bíróságok mindegyike elmulasztott.

Ugyanakkor a vizsgálat hibás megállapítása is okozhat alapjogsértést, ha az olyan mértékű tévedés, mely már megakadályozza az amúgy jogszerűen megengedett jogorvoslatot.

Az rPp. 260.§ (1) bekezdés a) pontja alapján olyan jogerős ítélet esetében engedhető meg perújítás, amelyben valamely tényt a bíróság korábban nem bírált el.

260. § (1) A jogerős ítélet ellen perújításnak van helye, ha

a) a fél oly tényre vagy bizonyítékra, illetőleg olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a bíróság a perben nem bírált el, feltéve hogy az – elbírálás esetén – reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna;

A Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla egyike sem vitatta, hogy a Kúria ítélete - indítványozó javára - ellenkezőjére változtatta az előkérdési tényállást, így ezen indítványozói hivatkozás – mint el nem bírált tény - alapot ad a perújításra.

A bíróságok továbbá elfogadták indítványozó azon jogértelmezését, hogy az rPp. 260.§ szövegében szereplő „jogerős ítélet” fogalmát alaptörvényi rendelkezések okán kiterjesztően kell értelmezni minden „jogerős ítélet hatályával rendelkező határozat”-ra vonatkoztatva.

Az e panaszban megjelölt elsőfokú, és másodfokú végzés egységesen, kizárólag és egyetlenként a „jogerős ítélet hatályával rendelkező határozat” hiányát állapították meg a perújítási kérelemmel szemben.

Ugyanakkor a kifogásolt végzésekből egyértelműen megállapítható, hogy a bíróságok nem végeztek érdemi vizsgálatot az ítéleti hatály fogalmának tárgyban, kizárólag elnevezési és formai követelményekre alapították kifogásukat a permegszüntető végzések megítélése kapcsán.

Az alapperi permegszüntető végzések érdemi jogkövetkezményeit azonban annak ellenére figyelmen kívül hagyták, hogy az ítéleti hatály fogalma éppen a határozat jogkövetkezményéből fakad.

A határozattal beállt jogerő hatálya a jogkövetkezmény fogalmi meghatározása, ezért a permegszüntető végzéseket az általuk ténylegesen létrehozott jogkövetkezmény alapján kellett volna megítélni.

Vagyis a bíróságoknak a „jogerős ítélet hatályával rendelkező” tulajdonság megállapításához azt kellett volna vizsgálniuk, hogy a per újbóli megindítása törvényileg megengedett-e. Amennyiben nem megengedett, úgy a korábbi permegszüntetéssel érdemben megvalósult a jogerős ítéleti hatály.

A jogerő hatályának törvényi meghatározása az rPp. 228-229.§ alapján értelmezhető, mely szerint azonos felek között, azonos tárgyban új per nem indítható.

rPp. 228. § (1) Az a határozat, amely fellebbezéssel nem támadható meg, kihirdetésével (218. §) emelkedik jogerőre; azok a határidők azonban, amelyeket a határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani, a határozatnak a fellel történt közlésétől (219. §) kezdődnek.

229. § (1) A keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessek (anyagi jogerő).

Az rPp. 229.§ szövegében leírt új per megindításának tilalma, azaz a jogerős ítélet hatálya a perújítás tárgyává tett végzés esetében is igaz.

A perújításra kérelmezett per ugyanis olyan egyedi jogi környezetben indított atipikus per volt, amely az általánostól eltérő, speciális feltételek szerint indítható és folytatható le.

Ugyanakkor jogállami elvárás, hogy ezen atipikus perek esetében is érvényesülnie kell tudni az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított rendkívüli jogorvoslatot is biztosító alapjognak.

A „jogerős ítélet hatályával rendelkező” tartalom, azaz következményi tényállás megállapításához tehát elengedhetetlen a jogkövetkezmények és a per tárgyából adódó tényleges jogi környezet egyedi vizsgálata. Ugyanis nem csak azon határozatok rendelkeznek ítéleti hatállyal, melyekről az ítélet maga kimondja, hogy jogerős.

Minden olyan bírósági határozat jogerős ítéleti hatállyal rendelkezik, amely a Pp. 229.§ által leírtakkal egyezően objektíve kizárja új per indításának lehetőségét.

Ezen speciális esetek egyike például, amikor a per nem a Pp. alapján indítható, hanem más jogszabály alapján. Indítványozó perújítandó pere a Ptk. 3:35.§ alapján indítható társaságjogi per, ahol a perindításra az általánosnál jelentősen rövidebb, a tudomásszerzéstől számított 30 napos, de maximum 1 éves, igazolással sem hosszabbítható jogvesztő határidőt enged a Ptk. 3:36.§ szövege.

Ptk. 3:36. § [A határozat hatályon kívül helyezése iránti kereset]

(1) A határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított harminc napon belül lehet keresetet indítani a jogi személy ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhetett volna. A határozat meghozatalától számított egyéves, jogvesztő határidő elteltével per nem indítható.

Ezen esetekben tehát nem az érvényesítendő jog tárgya és/vagy tényalapja határozza meg a perindítás lehetőségének elévülési idejét, hanem a pertárgy (társasági határozat) megszületésének időpontja. E perindítási határidő pedig – a Ptk. szövegéből következően – semmilyen indokkal sem hosszabbítható. Így egy jogsértő bírósági ítélet felülvizsgálatának eredményével sem.

Amikor egy ilyen korlátozott perindítási határidővel rendelkező jogvitában a másodfokú bíróság 3 évvel a perindítás után másodfokon végzéssel – és főleg jogsértő módon – megszüntet egy eljárást, akkor jogorvoslatként egy új per megindítása a speciális perindítási határidőre vonatkozó előírásból következően jogszerűen már nem lehetséges. Még akkor sem, ha a jogsértő megszüntetést a Kúria később kimondja, vagy megváltoztatja. Ugyanakkor az alaptörvényben biztosított jogorvoslati alapjognak ekkor is érvényesülnie kell tudni.

Indítványozó álláspontja szerint a jogorvoslati jog lehetőségének az rPp. alapján ekkor is biztosított, így az rPp. e rendelkezései nem Alaptörvény ellenesek.

Az rPp. e rendelkezéseinek alkalmazását elmulasztó, illetve hibásan és így jogsértően értelmező bírósági végzések azonban Alaptörvény ellenesen akadályozzák indítványozó esetében a jogorvoslat jogszerű megvalósulását.

A vonatkozó jogszabályi környezet alapján egy permegszüntető végzés tartalmában és jogkövetkezményében, általános esetben valóban nem minősülne ítéleti hatállyal rendelkezőnek, azonban a Ptk. speciális esetre előírt nagyon rövid perindítási határidejéből következően, pl. társasági határozatok elleni alappert megszüntető végzés esetében és jogkövetkezményében mégis előidézi a jogerős ítéleti hatályú döntést.

Ezért e társasági jogi perfajtában a permegszüntető végzések is „jogerős ítéleti hatállyal” véglegesítik az alapper kezdetekor fennálló jogi helyzetet a felek között.

Mindezek alapján azt lehet megállapítani, hogy az alappert megszüntető végzés ellen indított perújítási eljárásban indítványozó „jogerős ítélet hatályával rendelkező” végzés ellen nyújtott be perújítási kérelmet.

Ugyanakkor a végzés megállapítása az volt, hogy a perújító felperes által előterjesztett perújítási kérelem „nem jogerős ítélet hatályával rendelkező határozat ellen irányul”, mivel a felperes által megjelölt, eljárást lezáró végzés, annak permegszüntető tartalma okán „nem ítélet hatályú határozat”.

Indítványozó álláspontja szerint, a jogerős ítéleti hatály, mint törvényi kellék hiányának megállapítása a permegszüntető végzés érdemi jogkövetkezményeinek vizsgálatát elmulasztó téves jogszabály alkalmazás következménye. Ezzel pedig indítványozó Alaptörvényben biztosított alapjogait sértő módon értelmezték és alkalmazták az rPp. perújításra vonatkozó rendelkezéseit.

Az alappert megszüntető végzés – a Kúria ítéletéből következően – korábban jogszabálysértő módon vette el permegszüntetéssel felperes perbeli jogait.

Az alapjogként előírt rendkívüli jogorvoslat mégis tud érvényesülni a vonatkozó jogi környezetben. Ezt biztosítja a perújítás intézménye. A speciális jogi környezet okán ugyanis **beálltak azok a jogi feltételek, amelyek e permegszüntető végzés ítéleti hatályát eredményezik.** Így pedig az rPp. a perújítást megengedi.

A jogorvoslati alapjog Alaptörvényben rögzített elvére tekintettel, az rPp-ben megfogalmazott perújítás megengedhetőségének szövegezését az Alaptörvény 28. cikkének rendelkezése alapján a törvényi cél és annak megvalósíthatósága alapján kell a bíróságoknak értelmezniük.

Alaptörvény 28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumbát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A törvényi cél nyilvánvalóan az, hogy biztosítsa a rendkívüli jogorvoslatra is vonatkozó jogorvoslati alapjogot. Az rPp. szövege indítványozó álláspontja szerint ezt meg is engedné a perújításra megjelölt alapperekkel szemben, ha bíróságok nem csupán az alapperi végzések megnevezését vizsgálták volna, hanem az azok által ténylegesen létrehozott jogkövetkezmények alapján vették volna azokat figyelembe.

Az alapper tárgya és időtartama, valamint a magyarországi jogi környezet okán csak a permegszüntető végzés elleni perújítás ad lehetőséget – az alkotmányos elvárásnak megfelelő – a per ismételt és jogszerű elbírálását lehetővé tevő, felperesnek jogorvoslatot biztosító bírósági eljárásra.

Ugyanezen társasági határozatok ellen ugyanis – a perindítás elévülési határidejének szabályozása okán – teljesen új per jogszerűen már nem kezdeményezhető.

A vonatkozó jogszabályi környezetből következően, a perújítás az egyetlen törvényes jogorvoslati eljárás, mely alkalmas felperes korábban jogsértően elvett részvényesi jogainak visszaható hatályú visszaállítására és a jogsértően elmaradt – indítványozó jogait súlyosan sértő - alapperi kereseti kérelmek jogszerű elbírálását lefolytató eljárás lefolytatására.

Az rPp. szövegét és célját azonban a bíróságok megsértették, amivel együtt indítványozó hivatkozott alapjogait is megsértették.

Indítványozó ezen álláspontja ellenére kéri, hogy amennyiben a Tisztelt Alkotmánybíróság a tényállás és az rPp. szövege alapján úgy látná, hogy nem a bírói jogértelmezés és jogalkalmazás okozza indítványozó alapjogainak sérelmét, úgy hivatalból folytassa le a jogszabályi környezet alkotmányossági vizsgálatát. Annak eredményeként hozott határozatban pedig biztosítsa indítványozó részére az Alaptörvényben biztosított alapjogainak jogállami érvényesíthetőségét.

Budapest, 2021. június 21.

Tisztelettel:

Tőzsdei Egyéni Befektetők Érdekvédelmi Szövetsége
Indítványozó
nevében

Melléletek:

11.G.40.212/2020/6 számú elsőfokú végzés

Gpkf.III.30.084/2021/2 számú másodfokú végzés

Adatkezelési nyilatkozat

Civil Nyilvántartás kivonat

Aláírási címpéldány

